

Alma DAUGARAVIČIENĖ	1918-1940 m. lietuviška knyga Lithuanian Book of the Years 1918-1940 (Summary)	45 51
Arida PAPURĖLYTĖ	Autoriaus teisės tarpukario Lietuvoje Copyright in Lithuania During the Period Between the Two World Wars (Summary)	52 56
Silvija STAKULIENĖ	Jonas Staugaitis ir „Medicinos“ žurnalas (1922-1944) Jonas Staugaitis and the Journal „Medicina“ (<i>Medicine</i>) (Summary)	57 63
Danguolė NARKEVIČIENĖ	Pirmasis lietuvių dienraštis Atlanto vandenyne - „Ekskursantas“ First Lithuanian Daily Issued in the Atlantic Ocean - „Ekskursantas“ (<i>Excursionist</i>) (Summary)	64 66
Jonas MAČIULIS	„Lietuviškieji slapyvardžiai“: išvados ir problemos „Lietuviškieji slapyvardžiai“ (<i>Lithuanian Pseudonyms</i>): Conclusions and Problems (Summary)	67 82
	Mūsų bičiulis Vytautas Armonas	83
Irena BARTAŠIENĖ	Lietuviškųjų slapyvardžių žodynas	85
Osvaldas JANONIS	Mokslo darbuotojams apie elektroninių išteklių bibliografinės nuorodas	87

PRATARMĖ

Serialiniai leidiniai savo sudėtingumu, nestabilumu, formų bei formatų įvairove pranoksta visus kitus. Valstybinės bibliografijos tarnybų ir ISSN agentūrų veiklos suderinimas - vienas svarbiausių ISSN tarptautinio centro sprendžiamų uždavinių. Jis sudarė 2000-2004 m. strateginį planą, skelbiamą šiame leidinyje. Plane aptariama serialinių leidinių aprėptis, kuri turės esminės įtakos šių leidinių tvarkymo ciklo bibliotekose perorganizavimui, elektroninių išteklių archyvų bei apskaitos sistemų kūrimui.

Problemas, susijusias su serialinių leidinių katalogavimu, nagrinėja Alain Roucolle straipsnyje „ISSN vadovo“ peržiūrėjimas. Katalogavimo taisyklės“. Jis pateikia trijų pagrindinių kolektyvų - AACR, ISBD(S) ir ISSN - darbo, siekiant suderinti taisykles ir priartinti ISSN įrašus prie valstybinės bibliografijos įrašų, rezultatus.

1998 m. lapkričio 25-27 d. Kopenhagoje vyko tarptautinė konferencija, skirta visuotinės bibliografinės apskaitos problemoms aptarti. Svarbiausias šios konferencijos pasiekimas buvo tai, jog elektroniniai leidiniai pripažinti svarbia kiekvienos tautos paveldo dalimi, kuri privalomojo egzemplioriaus įstatymo pagrindu turi būti kaupiama, archyvuojama ir saugoma ateinančioms kartoms.

Suomija sukaupe didelę elektroninių išteklių archyvavimo, ilgalaikio saugojimo patirtį, o šiuo metu pirmą kartą rengdama normatyvinius dokumentus, skirtus elektroniniams dokumentams kataloguoti, pateikti juos vartotojams, autorių teisėms saugoti. Tad neatsitiktinai šiame leidinyje skelbiamas Helsinkio universiteto bibliotekos darbuotojo Juha Hakala straipsnis, supažindinantis su elektroninių išteklių privalomųjų egzempliorių pristatymo būdais, pateikimu vartotojams. Kita Juha Hakala publikacija, „Unifikuoti išteklių vardai“, skirta aktualiai elektroninių išteklių identifikavimo problemai nušviesti. Kaip žinia, pastovūs ir unikalūs dokumentų identifikatoriai, pavyzdžiui, ISSN, ISBN, ISMN, URN, niekada nesikeičia ir yra labai svarbūs dokumentų identifikavimui vykdant bibliografinę apskaitą, paiešką, keičiantis jais ir kt.

Ankstesniuose mokslo darbų leidiniuose jau ne kartą buvo rašyta apie tai, kad kompiuterizacija ne tik iš esmės pakeitė bibliografinio įrašo struktūrą, bet ir suteikė žymiai didesnes paieškos pagal autoritetinius įrašus galimybes. Autoritetinių įrašų tarptautinis naudojimas galėtų išsiplėsti, jeigu pavyktų susitarti dėl ISADN įvedimo. Kol kas šis klausimas yra tik diskusijų objektas tarptautiniuose forumuose bei įvairiose IFLA darbo grupėse. Tačiau kai kurie svarbūs tarptautinio keitimosi autoritetiniais įrašais klausimai vis dėlto išspręsti. Apie tai rašo šio leidinio redakcinės kolegijos narė Mirna Willer straipsnyje „Darbas siekiant tarptautinės prieigos prie autoritetinių duomenų įrašų“.

Nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos darbų rengimas ir leidimas yra imlus mokslo tiriamasis darbas, trunkantis ištisus dešimtmečius. Šio darbo rezultatus straipsnyje „Lietuvių nacionalinės retrospektyviosios bibliografijos A serijos „Knygos lietuvių kalba“ rengimo rezultatai“ nagrinėja Ringailė Bagušytė. 2000 metais buvo baigtas leisti 4 tomų kontrolinis sąrašas „Lietuviškieji slapyvardžiai“. Šio fundamentalaus leidinio sudarytojas Jonas Mačiulis straipsnyje „Lietuviškieji slapyvardžiai: išvados ir problemos“ analizuoja jo pasirodymo aplinkybes ir sąlygas, struktūrą, pateiktos medžiagos apimtį, įvertina visuomeninę bei mokslinę reikšmę ir iškelia pasitaikiusius trūkumus. Apie „Lietuviškuosius slapyvardžius“ pateikti Irenos Bartašienės ir Vytauto Armono atsiliepimai. Ne mažiau reikšmingas jau keletą metų sąsiuviniais leidžiamas retrospektyviosios bibliografijos darbas - „Knygos lietuvių kalba, 1918-1940 m.“. Apie to laikotarpio knygas rašo Alma Daugaravičienė straipsnyje „1918-1940 m. lietuviška knyga“.

Leidinio sudarytojai dėkingi Mirna Willer, Juha Hakala, Alain Roucolle ir Tarptautinės ISSN agentūros vadovams už leidimą skelbti jų straipsnius šiame rinkinyje.

Regina Varnienė